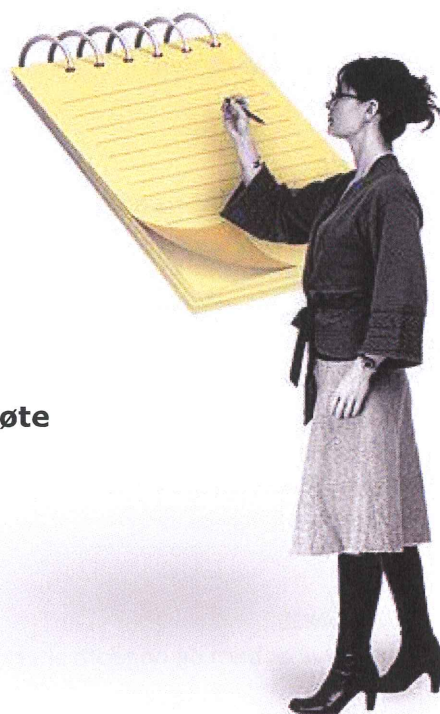

Senterkvinnene sitt manifest

2010 – 2014

**Innstilling til Senterkvinnene sitt Landsmøte
2010**

Manifestkomiteen:

Bjørg Bergheim, Wenche Snildalsli Vuttudal og Elisabeth Strengen Gundersen

Senterkvinnene sitt manifest 2010 - 2014

OVERORDNA MÅL:

Senterkvinnene har som overordnet mål full likestilling mellom kvinner og menn, og vi bygger vårt arbeid på den internasjonale konvensjonen om å avskaffe alle former for diskriminering mot kvinner.

Derfor vil vi at:

- kvinner og menn skal ha felles ansvar for familien og like muligheter til å delta i utviklingen av demokrati, samfunns- og næringsliv.
- kvinner mobiliseres til økt deltakelse i samfunnsdebatten ved å styrke deres representasjon i folkevalgte organer.
- rettferdig fordeling sosialt og geografisk må være rettesnor for politiske vedtak.
- makt, kapital, oppgaver, ansvar og bosettingsmønster skal desentraliseres, slik at vedtakene skjer gjennom åpne prosesser i demokratisk valgte organer.
- Norge skal føre en internasjonal politikk som bygger på solidaritet, med særlig hensyn på å bedre kvinners stilling.

Senterkvinnene mener at miljø og bærekraftig utvikling av naturressursene skal settes foran kortsiktige økonomiske hensyn.

1. LIKESTILLING

Senterkvinnene har som overordnet mål full likestilling mellom kvinner og menn.

Derfor vil vi at:

- likelønnsprinsippet må gjennomføres.
- det må tilrettelegges for utradisjonelle utdannings- og yrkesvalg for både jenter og gutter.
- menn må få selvstendig opptjeningsrett til farspermisjon og adopsjonspermisjon.
- det må legges til rette for at far kan utvide sin permisjon for ytterligere tilstedeværelse for sitt barn, dersom det er familiens ønske.
- innovasjon Norges kvinnebase med CV-register for kvinner som ønsker seg inn i styreverv må markedsføres og brukes aktivt.

2. BARN OG UNGE

Senterkvinnene vil at barn og ungdom i hele landet skal ha en trygg og god oppvekst.

Derfor vil vi at:

- samarbeid mellom hjem, skole, helsetjeneste og politi / lensmannsetat styrkes for å forebygge rus, vold og mobbing i skolen og fritida.
- skolene ansvarliggjøres i arbeidet mot mobbing, og skal følge en faglig tiltaksrettet plan i dette arbeidet.
- 16 år beholdes som seksuell lavalder.
- helsetjenesten bør styrkes med en miljøarbeider, og tjenesten bør "markedsføres" som et sted å henvende seg til for barn og unge når de har behov for å snakke med en voksen.
- skolehelsetjenesten skal søke samarbeid både med foreldre og det offentlige når det gjelder oppfølging av barna.

- 50 • lovverket blir endret slik at det gir hjemmel for å gripe inn overfor helseskadelig, kroppsfiksert og
- 51 seksualisert reklame rettet mot barn og unge. Det kommersielle presset mot denne gruppen må
- 52 reduseres.
- 53 • frivillige organisasjoner som arbeider med barn og unge gis et bedre økonomisk grunnlag for sitt
- 54 arbeid.
- 55 • det legges til rette for at barn og ungdoms fysiske aktivitet styrkes.
- 56 • kommunene stimuleres til å skape tiltak rettet mot ungdom i alderen 13 til 18 år, for eksempel et
- 57 aktivitetshus der ungdom aktivt blir inkludert i utviklingen av prosjektene.
- 58 • det innføres et gratis, sunt skolemåltid i grunnskolen og måltider til selvkost i videregående skole.
- 59 • det psykososiale helsearbeidet overfor flyktningbarn som trenger hjelp til å bearbeide
- 60 opplevelser fra hjemlandet eller flukten styrkes.
- 61 • FNs Barnekonvensjon implementeres i norsk lovgivning.
- 62 • barn og unge i omsorgsplassering skal ha krav på å få vite noe om sin historie, uansett alder.
- 63 • barn og unge i omsorgsplassering skal ha krav på en plan for plasseringen, for å sikre en mest
- 64 mulig forutsigbar og trygg oppvekst.
- 65 • barn og unge i omsorgsplassering skal ha like økonomiske vilkår, uavhengig av om de er plassert i
- 66 statlige, kommunale eller private omsorgshjem.
- 67 • barnevernet skal ha krav om oppfølging av alle barn i omsorgsfamilier, også de opprinnelige
- 68
- 69

70 3. INTERNASJONALT OG FORSVAR

71 Senterkvinnene ønsker at Norge skal spille en aktiv rolle for å sikre kvinner rettigheter og velferd i en

72 stadig mer globalisert verden.

73 Senterkvinnene vil:

- 74
- 75 • gå imot norsk medlemskap i EU.
- 76 • at Norge skal nedlegge veto i forhold til EU-direktiv når disse truer hensynet til folks helse, miljø
- 77 og sikkerhet.
- 78 • arbeide for at Norge melder seg ut av EØS.
- 79 • gi asyl til kvinner som forfølges på grunn av kjønnsdiskriminering.
- 80 • føre en offensiv velferds- og sysselsettingspolitikk.
- 81 • arbeide globalt for kvinners grunnleggende rett til mat, matproduksjon og jordeiendom.
- 82 • arbeide for at kvinner over hele verden får rett til å foreta egne valg og bestemme over sine egne
- 83 liv.
- 84 • arbeide for fred og kjempe mot at ødeleggelsesvåpen blir brukt mot sivile i krigskonflikter.
- 85 • arbeide for et internasjonalt regelverk til bekjempelse av prostitusjon og trafficking.
- 86 • arbeide for et regelverk som pålegger norske selskap å overholde norske arbeidsrettigheter også
- 87 ved etablering i utlandet, når det ikke er sikret gjennom etableringslandets eget lovverk.
- 88 • gå mot euratom – dvs ikke tillate å tilføre radioaktivt avfall i produkter.
- 89 • arbeide for å redusere bruken av atomkraft i verden, og ha ei langsiktig målsetting om forby all
- 90 bruk av atomkraft.
- 91 • støtte opp om ordningen med Nettverkskreditt for kvinner både nasjonalt og internasjonalt.
- 92 • at Norge skal ha et sterkt forsvar basert på verneplikt og fortsatt medlemskap i NATO.
- 93 • at det skal legges til rette for at flere kvinner går inn i forsvaret. Verneplikten skal opprettholdes
- 94 og videreutvikles. Den allmenne verneplikten skal gjelde menn.
- 95 • arbeide for at Regjeringa følger opp det de har sagt i handlingsplana om gjennomføring av
- 96 resolusjon 1325 om kvinner, fred og sikkerhet, som ble vedtatt av FNs Sikkerhetsråd i 2000.
- 97 Resolusjonen stadfester kvinners viktige rolle for å forebygge, løse konflikter og drive
- 98 fredsbygging.
- 99 • integrere kjønnsperspektivet i fredsbyggende arbeid

- 100 • øke satsing på beredskapslager av mat og sikring av andre viktige samfunnsfaktorer slik at
101 sårbarheten minskes.

102
103

104 4. KLIMA

105 Senterkvinnene erkjenner at globale miljøproblemer er en følge av menneskeskapte klimaendringer.

106

107 Vi må vise politisk vilje og bidra til en kursendring raskt ved å:

- 108 • øke støtten til fornybare energikilder brukt til oppvarming.
109 • opprette statlig klimafond som kan støtte tiltak i kommunene.
110 • forplikte oss til å gjøre Norge karbonnøytralt innen 2030.
111 • øke forskningen på fornybare energikilder, karbonfangst og lagring.
112 • satse sterkt på jernbane og annen kollektivtrafikk.
113 • øke satsingen på forskning innen biogass.
114 • innføre forbud mot oljefyring i alle nye offentlige bygg, og utfasing av oljefyring i gamle bygg
115 innen 2020.

116
117

118 5. UTDANNING

119 Senterkvinnene mener at kunnskap og kompetansebygging blir stadig viktigere, og dette må være ett
120 politisk satsingsområde i tiden fremover.

121

122 Derfor vil vi:

- 123 • sikre tilstrekkelige ressurser til å opprettholde en offentlig skole med høy kvalitet og godt
124 kvalifiserte lærere.
125 • at lærlingtilskuddet til bedriftene må økes.
126 • øke støtten fra lånekassen for elever og studenter.
127 • opprettholde en restriktiv holdning til privatskoler som ikke bygger på alternativ pedagogikk eller
128 livssyn.
129 • opprettholde et desentralisert skoletilbud.
130 • styrke rådgivningstjenesten i ungdoms- og videregående skole, slik at man forebygger
131 "dropouts".
132 • at læreplanene endres på yrkesfaglig studieretning, slik at de blir mer rettet mot fagområdet,
133 samtidig som en ivaretar behovet for teoretisk basiskunnskap.
134 • at lærlinger sikres rett til lærlingplass.
135 • legge til rette for deltidsstudier og fjernundervisning.
136 • legge til rette for økt samarbeid mellom skole og næringsliv.
137 • legge til rette for utdanningsopplegg for enslige forsørgere.
138 • at studielån skal være rentefrie (lånet skal indeksreguleres, og ingen skal betale tilbake mer enn
139 de har lånt).
140 • at studiestøtten skal indeksreguleres årlig.
141 • stimulere kvinner til forskning, blant annet gjennom mentorordninger.
142 • gi «kvinnefagene» samme faglige og lønnsmessige status som de tradisjonelle «mannsfagene».
143 • at jenter får samme status som gutter i typiske mannsdominerte yrker (for eksempel
144 bilmekaniker) ved gjennomføring av læretid i bedrift.

145
146

147 6. FAMILIEPOLITIKK

148 Kvinner sine muligheter i samfunnet er sterkt knyttet til den familiepolitikken som føres. En bedring
149 av småbarnsfamiliene sine rammebetingelser vil etter Senterkvinnenes mening være en god
150 investering.

151

152 Dette vil vi gjøre ved å:

- 153 • bedre økonomien for familier som trenger det bl.a. ved å bedre bostøtten, forlenge stønadstiden
- 154 for overgangsstønad for enslige forsørgere og holde barnetrygden utenom ved utregning av
- 155 sosialhjelp.
- 156 • gi et barnehage- og SFO-tilbud som er fleksibelt, brukertilpasset, rimelig og med kvalifisert
- 157 personale heile året.
- 158 • arbeide for at kommunene bevilger tilstrekkelige midler til omsorgslønn og avlastningstiltak.
- 159 • styrke foreldrerollen bl.a. gjennom å tilby kurs for foreldre og styrke familievernkontorene og
- 160 helsestasjonene.
- 161 • på sikt innføre gratis kjernetid i barnehager.
- 162 • gi kontantstøtte der en forelder er hjemme med barn under tre år.
- 163 • gå imot behovsprøving eller skattlegging av barnetrygden.
- 164 • legge til rette slik at småbarnsforeldre kan delta som folkevalgte. Dette kan gjøres ved å se på
- 165 tidspunkt for møtene, og det må være ordninger som dekker kostnader til barnepass m.v.
- 166 • gi homofile mulighet til å bli vurdert som adoptivforeldre på samme vilkår som heterofile.
- 167 • legge tilrette for gode, delte omsorgsløsninger ved samlivsbrudd ut fra hensynet til barnets
- 168 beste.
- 169 • kommunale omsorgsfamilier (fosterfamilier) skal ha krav på stabil oppfølging fra
- 170 barnevernsetaten. Dette kan bl.a. sikres ved at alle barn og ungdommer får en saksbehandler 2.

171

172

173 **7. ARBEIDSLIV**

174 Reell likestilling krever et arbeidsmarked på kvinners vilkår. Norge har ett av verdens mest

175 kjønnsdelte arbeidsmarked. Lik lønn for likt arbeid har lenge vært et grunnleggende prinsipp, og det

176 må snarest gjennomføres i praksis.

177

178 Senterkvinnene vil at:

- 179 • det innføres bedre sykelønnsordninger og pensjonsordninger for deltidsarbeidende og
- 180 selvstendig næringsdrivende.
- 181 • satsing på kvinnelige nyetablerere videreføres.
- 182 • tredelt turnus i helsesektoren likestilles med skiftarbeid i industrien.
- 183 • samfunnet prioriterer tilrettelegging for et variert statlig arbeidstilbud over hele landet.
- 184 • det legges til rette for arbeidstidsreformer for kvinner og menn som gir plass til omsorgsarbeid.
- 185 Eksempler på dette er tidskontoordning for småbarnsforeldre, og forsøk med 6-timersdag.
- 186 • det gis tilbud om større stillingsprosenter for deltidsansatte som ønsker dette.
- 187 • loven om yrkesskadeerstatning må endres, slik at den blir lik for alle yrkesgrupper.
- 188 • lønnen og statusen til typiske kvinneyrker heves.
- 189 • kvinners erfaring og kompetanse i større grad blir regnet inn i realkompetansen til utdanning og
- 190 arbeidsliv.
- 191 • kvinner i reindriften gis selvstendig næringsgrunnlag.
- 192 • det opprettes egne næringsfond for kvinner, der tilbud om god og konkret rådgivning inngår.
- 193 • offentlige tilskuddsordninger også må tilpasses kvinner, og at en andel av midlene øremerkes for
- 194 kvinner.
- 195 • mediebedrifter bevisstgjøres på at de i større grad skal benytte kvinnelige debattanter.
- 196 • det skal være kvotering ved innkalling til intervju, slik at man forplikter seg til også å kalle inn
- 197 personer med fremmedkulturell bakgrunn ved ellers like kvalifikasjoner.
- 198 • omsorgsfamilier skal ha like betingelser uavhengig av hvilken kommune omsorgsbarna kommer
- 199 fra, samt krav på pensjonspoeng, sykepenger og feriepenger.

200

201

202

203 8. HELSE- OG SOSIALTJENESTER

204 Senterkvinnene mener at satsing på forebyggende arbeid er den beste måten å møte utfordringene
205 innen helse- og sosialsektoren. Senterkvinnene mener at helse- og sosialtjenestene ofte ikke tar
206 hensyn til kvinners utfordringer.

207

208 Senterkvinnene vil:

- 209 • intensivere forskning på kroniske lidelser og sykdommer som rammer kvinner.
- 210 • opprette krise- og incestsenter i alle fylker, og gi disse en økonomi som sikrer en forsvarlig drift.
- 211 • at behandling av pasienter med dobbeltdiagnose rus / psykiatri bør gjennomgås med tanke på å
212 avklare hvilke tilbud som må finnes i kommunene og hvilke som må være regionale.
- 213 • utvide tilbudet til foreldre og barn ved helsestasjonene.
- 214 • bekjempe vold mot kvinner ved å innføre sinne- / voldsmestringsbehandling, strengere straffer
215 og økte oppklaringsressurser, slik at voldsutøveren blir stoppet.
- 216 • legge til rette for at eldre kan bli boende hjemme lengst mulig og at pårørende kan få sykedager i
217 tilknytning til stell av nære pårørende, eventuelt vurdere en prøveordning der det gis
218 omsorgslønn.
- 219 • gå imot bruk av og forskning på befruktet egg, fostervev og aborterte fostre hos mennesket.
- 220 • styrke behandlingstilbud og ettervern innen psykiatri og rus.
- 221 • at det må tilføres friske midler fra staten slik at det kan opprettes egne donorteam ved alle
222 helseregionene.
- 223 • at tannhelsetilbudet må inn under folketrygdsystemet med egenandel og frikort.
- 224 • sikre rett til sykehjemsplass til eldre som etter medisinsk-faglig vurdering har vedtak på behovet
225 for dette.
- 226 • arbeide for at kvinner får kvalitativt like god medisinsk behandling uansett hvor de bor i landet.
- 227 • se på ordninger som sikrer enslige forsørgere nødvendig hjelp når forsørger blir syk, som den
228 gamle "husmorvikarordningen".
- 229 • at sosionomer og barnevernspedagoger skal gis autorisasjon. Dette sikrer at brukere innenfor
230 sosial- og helsetjenestene får nok rettssikkerhet i møte med disse profesjonene.
- 231 • at kommunale omsorgsfamilier skal ha krav på et profesjonelt nettverk som kan bistå i akutte
232 situasjoner.

233

234

235 9. VELFERDSTILBUDET

236 Senterkvinnene vil opprettholde det kommunale og regionale velferdstilbudet, og et samfunn med
237 nærhet og omsorg for hverandre gjennom å:

- 238 • gjennomføre en sosial boligpolitikk som gir alle mulighet til å eie egen bolig, eller leie bolig til en
239 overkommelig pris ved å utvide rammene i Husbanken og etableringslånereglene.
- 240 • gi permisjon med lønn under etter- og videreutdanning for kvinner i lavtlønnsyrker.
- 241 • stimulere til økt sparing ved å utvide satsingen på boligsparing for ungdom (BSU) både med
242 hensyn til rammer og alder slik at det blir sparing til første bolig som gjelder uavhengig av alder.
- 243 • gå imot privatisering og konkurranseutsetting av helse- og omsorgstjenester.
- 244 • sikre økonomisk trygghet for alle gjennom allmenngjøring av tariffavtaler.
- 245 • heve inntektsgrensen for å få etableringslån i husbanken til innslaget for toppskatt.
- 246 • gå inn for kjønnsnøytral premiebetaling for kvinner i privat sektor for å få en mer rettferdig
247 pensjon.
- 248 • gå inn for en frivillig deling av pensjonsinntektene for ektefeller i felles virksomhet for perioden
249 1967 – 86, slik at også disse kvinnene kan sikre sin sosiale situasjon som individ og selvstendig
250 næringsdrivende.
- 251 • gi bedre opplysning for kvinner om pensjonsordninger og rettigheter.
- 252 • innføre et særskilt skattefradrag for enslige.

- 253 • iverksette et omfattende program for bygging av ikke-kommersielle utleieboliger og
254 studentboliger.
255 • øke trygdesatser slik at ingen blir sosialklienter når de mottar uføretrygd, rehabilitering eller
256 attføring.
257
258

259 **10. TRYGG MAT**

260 Senterkvinnene er opptatt av forebyggende arbeid når det gjelder helse og velvære. Her er et sunt
261 kosthold vesentlig.
262

263 Derfor vil Senterkvinnene:

- 264 • forlenge regjeringas utsettelse (moratorium) på ti år ved import og salg av genmodifisert mat.
265 • sikre at forbrukerne og produsenter kan velge GMO-fritt.
266 • vektlegge bevisstgjøring rundt kortreist mat og miljømessig matproduksjon – med særlig satsing
267 på kortreist mat.
268 • sikre forbrukerne ren og trygg mat ved strenge regler for tilsetningsstoffer, antibiotikarester og
269 smittestoffer i maten.
270 • fortsatt ha et frittstående og uavhengig Mattilsyn som vokter over ren og trygg mat.
271 • arbeide for å redusere de negative konsekvensene av Barnematdirektivet gjennom tydelig
272 merking av varer.
273 • fortsette arbeidet med matmerking, både når det gjelder opprinnelse, innhold og miljø / klima.
274 Dokumenterte positive egenskaper må kunne fremheves.
275 • tilrettelegge for økt satsing på økologisk matproduksjon.
276 • styrke kostholdsundervisningen i skolen praktisk og teoretisk.
277
278

279 **11. INTEGRERING**

280 Senterkvinnene vil arbeide for likeverd mellom mennesker uansett etnisitet, kjønn, språk, religion,
281 politisk oppfatning, nasjonal eller sosial opprinnelse, eiendom, eller annet forhold. Senterkvinnene
282 vil kjempe for å avskaffe alle former for diskriminering av kvinner uansett nasjonalitet.
283

284 Senterkvinnene vil:

- 285 • gi obligatorisk opplæring i norsk språk, kultur og samfunnsforhold for alle familiemedlemmer,
286 uansett alder og kjønn.
287 • gi oppholdstillatelse til de kvinnene som søker asyl på grunnlag av kjønnsbasert forfølgning.
288 • legge til rette for at kvinner av ulik etnisk bakgrunn får naturlige treffsteder.
289 • tilføre ekstra ressurser til skolene for å fremme integrering av fremmedspråklige elever.
290 • utvikle et kvalitativt godt tilbud i morsmålsundervisning for elever i grunnskolen.
291 • etablere fadderordning i tilknytning til asylmottak for å bedre asylmottakernes mulighet for
292 integrering.
293 • gi økonomisk støtte til frivillige organisasjoner som engasjerer seg i arbeidet med integrering.
294 • få innvandrerkvinner aktivt med i nærmiljø og lokalsamfunn, for eksempel ved å etablere
295 fadderordninger for kvinner.
296 • gå imot tvangsgifte og arbeide for at kvinner får bedre rettsvern ved tvangsgifting.
297 • gjennomføre forsøk med anonymisert søknadsbehandling.
298 • Introduksjonsloven og opplæringsloven må ses i sammenheng. Innvandrere må i større grad få
299 lære norsk samtidig som de får praksisplass i arbeidslivet.
300
301

302 Manifest slutt.
303

